

Lovtidende A

2025

Udgivet den 30. august 2025

21. august 2025.

Nr. 1065.

Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.¹⁾

Herved bekendtgøres lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 med de ændringer, der følger af § 2 i lov nr. 2192 af 29. december 2020, § 6 i lov nr. 126 af 30. januar 2021, lov nr. 415 af 5. april 2022, § 37, nr. 1 og 5, i lov nr. 1590 af 28. december 2022, § 37 i lov nr. 407 af 25. april 2023, lov nr. 419 af 25. april 2023, lov nr. 176 af 27. februar 2024, § 6 i lov nr. 322 af 2. april 2024 og § 15 i lov nr. 560 af 27. maj 2025.

De ændringer, der følger af § 37, nr. 2-4, i lov nr. 1590 af 28. december 2022 om administration af den fælles landbrugspolitik m.v., er ikke indarbejdet i denne lovbekendtgørelse, da ændringerne efterfølgende er ophævet, jf. § 30, stk. 2, i lov nr. 407 af 25. april 2023.

Kapitel 1

Formål og anvendelsesområde m.v.

§ 1. Loven skal medvirke til at værne om natur, miljø og landskab, så udviklingen af husdyrproduktionen og anvendelsen af gødning kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskers livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet.

Stk. 2. Med denne lov tilsigtes særlig

- 1) at forebygge og begrænse forurening af luft, vand, jord og undergrund samt at begrænse lugt-, lys-, støv-, støj-, rystelses- og fluegener og uhygiejniske forhold som følge af husdyrhold og fra produktion, opbevaring og anvendelse af husdyrgødning m.v.,
- 2) at begrænse anvendelse og spild af råstoffer og andre ressourcer,
- 3) at fremme anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, herunder renere teknologi,
- 4) at fremme genanvendelse og begrænse problemer i forbindelse med affaldsbortskaffelse,
- 5) at beskytte naturen med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder,
- 6) at skabe og bevare værdifulde bebyggelser, kultur- og bymiljøer samt landskaber,

- 7) at de åbne kyster fortsat skal udgøre en væsentlig natur- og landskabsressource og
- 8) at inddrage offentligheden i sager efter loven.

§ 2. Loven finder anvendelse på husdyrbrug, husdyranlæg, gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg og andre forhold forbundet med husdyrhold. Loven finder desuden anvendelse på arealer, som modtager gødning.

Stk. 2. Loven finder ikke anvendelse på forhold, der er reguleret i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstofreducerende tiltag eller i regler fastsat i medfør heraf.

Stk. 3. Ministeren for grøn trepart²⁾ kan fastsætte regler om, at visse husdyrbrug, anlæg og dyrearter ikke er omfattet af loven.

§ 3. I loven forstås ved:

- 1) Husdyrbrug: Husdyranlæg, der tilsammen har et produktionsareal på mere end 100 m², gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg og andre driftsbygninger m.v. til brug for husdyrhold, som ligger på samme ejendom.
- 2) Husdyranlæg: Stald eller lignende bygning eller indretning, hvor husdyr i almindelighed opholder sig eller har adgang til, med tilhørende dyrehold.

¹⁾ Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/92/EU af 13. december 2011, EU-Tidende 2012, nr. L 26, side 1, som ændret senest ved Rådets direktiv 2014/52/EU af 16. april 2014, EU-Tidende 2014, nr. L 124, side 1, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU af 24. november 2010, EU-Tidende 2010, nr. L 334, side 17, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009, EU-Tidende 2010, nr. L 20, side 7, som ændret senest ved Rådets direktiv 2013/17/EU af 13. maj 2013, EU-Tidende 2013, nr. L 158, side 193, dele af Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992, EF-Tidende 1992, nr. L 206, side 7, som ændret senest ved Rådets direktiv 2013/17/EU af 13. maj 2013, EU-Tidende 2013, nr. L 158, side 193, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/81/EF af 23. oktober 2001, EF-Tidende 2001, nr. L 309, side 22, som ændret senest ved Rådets direktiv 2013/17/EU af 13. maj 2013, EU-Tidende 2013, nr. L 158, side 193, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/35/EF af 21. april 2004, EU-Tidende 2004, nr. L 143, side 56, som ændret senest ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/30/EU af 12. juni 2013, EU-Tidende 2013, nr. L 178, side 66, dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000, EF-Tidende 2000, nr. L 327, side 1, som ændret senest ved Kommissionens direktiv 2014/101/EU af 30. oktober 2014, EU-Tidende 2014, nr. L 311, side 32, og dele af Rådets direktiv 91/676/EØF af 12. december 1991, EF-Tidende 1991, nr. L 375, side 1, som ændret senest ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1882/2003/EF af 29. september 2003, EU-Tidende 2003, nr. L 284, side 1, som ændret senest ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1137/2008 af 22. oktober 2008, EU-Tidende 2008, nr. L 311, side 1.

- 3) Gødningsopbevaringsanlæg: Bygning eller anden fast placeret indretning, hvor der opbevares husdyrgødning, restvand eller ensilagesaft.
- 4) Ensilageopbevaringsanlæg: Bygning eller anden fast placeret indretning, hvor der opbevares ensilage.
- 5) Emission: Direkte eller indirekte udledning til luft, vand eller jord af stoffer, rystelser, varme eller støj fra punktkilder eller diffuse kilder på husdyrbrug, husdyranlæg, gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg eller arealer, der modtager gødning.
- 6) Den bedste tilgængelige teknik: Det mest effektive og avancerede trin i udviklingen af aktiviteter og driftsmetoder, som er udtryk for en given tekniks praktiske egnethed som grundlag for emissionsgrænseværdier og andre vilkår med henblik på at forhindre eller, hvor dette ikke er muligt, begrænse emissionerne og påvirkningen af miljøet som helhed. Ved teknik forstås både den anvendte teknologi og den måde, hvorpå husdyrbrug konstrueres, bygges, vedligeholdes, drives og nedlægges. I forhold til udbringning af husdyrgødning forstås ved teknik både den anvendte udbringningsteknologi og foranstaltninger i forbindelse med udbringning af husdyrgødning med henblik på at forebygge, og hvor dette ikke er muligt, reducere emissioner af nitrat og fosfor til jord og vand samt foranstaltninger med henblik på at reducere ammoniakemissionen fra udbragt husdyrgødning. Teknikken er tilgængelig, når den er udviklet i en målestok, der medfører, at den pågældende teknik kan anvendes i sektoren på økonomisk og teknisk levedygtige vilkår, idet der tages hensyn til omkostninger og fordele, uanset om teknikken anvendes eller produceres i Danmark eller ej, når der kan disponeres over teknikken på rimelige vilkår. Den bedste teknik er den mest effektive teknik til opnåelse af en generel, høj beskyttelse af miljøet som helhed.
- 7) Offentligheden:
Dette omfatter følgende to grupper:
 - a) Den brede offentlighed: en eller flere fysiske eller juridiske personer eller foreninger, organisationer eller grupper.
 - b) Den berørte offentlighed: Den del af offentligheden, som er berørt af, kan blive berørt af eller har en interesse i en godkendelse eller tilladelse efter §§ 16 a eller 16 b. Dette omfatter også ikkestatslige organisationer og foreninger, der har beskyttelse af landskab, kulturarv, natur eller miljøinteresser som formål, hvis foreningen eller organisationen har vedtægter eller love, som dokumenterer dens formål, og foreningen eller organisationen repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Stk. 2. Ministeren for grøn trepart kan fastsætte nærmere regler om, hvordan den bedste tilgængelige teknik fastsættes.

Stk. 3. Ministeren for grøn trepart kan fastsætte regler om, hvad der i denne lov forstås ved et produktionsareal, og hvordan dette areal nærmere skal fastlægges.

§ 4. Miljøbeskyttelseslovens § 14, stk. 3 og 4, og regler udstedt i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 13 og § 14, stk. 1 og 2, finder tilsvarende anvendelse for afgørelser truffet med hjemmel i nærværende lov eller regler udstedt i medfør heraf.

Stk. 2. Vilkår fastsat i godkendelser eller tilladelser efter §§ 16 a eller 16 b og i tilladelser eller godkendelser efter de tidligere gældende regler i §§ 10-12 finder ikke anvendelse, i det omfang de strider mod Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris regler om forebyggelse og bekæmpelse af smitsomme husdyrsygdomme.

§ 4 a. Lov om miljøvurderinger finder ikke anvendelse på projekter eller dele af projekter, der er omfattet af denne lov eller regler udstedt i medfør heraf.

§ 5. (Ophævet)

Kapitel 1 a

Anvendelse af gødning

§ 5 a. Ministeren for grøn trepart fastsætter regler om tildeling af gødning i jordbruget, herunder lofter for, hvor meget kvælstof og fosfor pr. hektar der højst må tildeles fra gødning med henblik på at beskytte jord, vandløb, søer, havområder, herunder kystvande, og grundvandet mod forurening samt med henblik på at beskytte naturen med dens bestand af vilde dyr og planter.

Stk. 2. Ministeren for grøn trepart kan fastsætte regler om, at ministeren efter ansøgning kan tillade en jordbrugsvirksomhed at tildele en større mængde organisk gødning pr. hektar, end hvad der følger af regler fastsat i medfør af stk. 1, herunder regler om betingelser for meddelelse af tilladelse. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, at ansøgning om tilladelse skal afslås, hvis ansøgeren er straffet med bøde for ikke at have overholdt betingelser i en tidligere meddelt tilladelse.

§ 5 b. Ministeren for grøn trepart kan fastsætte regler med henblik på at begrænse gener i forbindelse med udbringning af organisk gødning eller bioaske.

§ 5 c. Ministeren for grøn trepart kan fastsætte regler om, at den ansvarlige for driften skal iværksætte nærmere angivne forebyggende foranstaltninger, når det er nødvendigt for at sikre, at jord, hvor der udbringes organisk gødning eller bioaske, og som derfor potentielt har et højt indhold af fosfor, ikke eroderer til vandløb, søer større end 100 m² og kystvande. Ministeren kan herunder fastsætte regler om tilsynsmyndighedens adgang til at meddele påbud om iværksættelse og udformning af en konkret erosionsforebyggende foranstaltning.

§ 5 d - 5 r. (Ophævet)

Kapitel 2

Krav til placering af anlæg m.v.

§ 6. Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er ikke tilladt

- 1) i et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
- 2) i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- 3) i en afstand mindre end 50 m fra de i nr. 1 og 2 nævnte områder eller
- 4) i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

Stk. 2. Ministeren for grøn trepart kan for nærmere specificerede dyrearter fastsætte andre afstandskrav end de i stk. 1, nr. 3 og 4, fastsatte og flere typer af afstandskrav, inden for hvilke etablering, udvidelse eller ændring ikke kan finde sted.

Stk. 3. Ministeren for grøn trepart kan fastsætte regler om, at kravene i stk. 1 ikke finder anvendelse for nærmere bestemte anlæg, der alene har en begrænset betydning i forhold til omgivelserne.

Stk. 4. Ministeren for grøn trepart kan fastsætte regler om, at kravene i stk. 1 finder anvendelse for folde, oplag af husdyrgødning, ensilage og lign. og for anlæg, der ikke er omfattet af stk. 1. Ministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om andre og flere typer af afstandskrav for folde til svin end dem, der er fastsat i stk. 1, nr. 3 og 4.

§ 7. Etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug er ikke tilladt, hvis anlægget ligger i en afstand på mindre end 10 m til eller helt eller delvis inden for

- 1) nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, jf. stk. 2, beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder eller
- 2) nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, jf. stk. 2, beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder.

Stk. 2. Ministeren for grøn trepart fastsætter regler om, hvilke naturtyper der er omfattet af stk. 1, nr. 1 og 2.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen giver efter anmodning fra offentlige myndigheder og berørte ejere eller brugere oplysning om placeringen og udstrækningen af de områder, der er omfattet af stk. 1.

Stk. 4. Ministeren for grøn trepart kan fastsætte regler om, at kravene i stk. 1 finder anvendelse for oplag af husdyrgødning og lign. og for husdyranlæg og gødningsopbevaringsanlæg, der ikke er omfattet af stk. 1. Ministeren kan i den forbindelse fastsætte andre og flere typer af afstandskrav end det, der er fastsat i stk. 1.

§ 8. Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse eller ændring heraf, der medfører forøget forurening, er ikke tilladt inden for følgende afstande:

- 1) 25 m til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning.
- 2) 50 m til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning.
- 3) 15 m til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m², jf. dog stk. 2.
- 4) 15 m til offentlig vej og privat fællesvej.
- 5) 25 m til levnedsmiddelvirksomhed.

6) 15 m til beboelse på samme ejendom.

7) 30 m til naboskel.

Stk. 2. Ved etablering af gødningsopbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning på husdyrbrug skal der desuden være mindst 100 m til åbne vandløb og til søer med et areal, der er større end 100 m².

Stk. 3. Ministeren for grøn trepart kan for nærmere specificerede dyrearter fastsætte andre afstandskrav, inden for hvilke etablering, udvidelse eller ændring ikke kan finde sted.

Stk. 4. Ministeren for grøn trepart kan fastsætte regler om, at afstandskravene i stk. 1 og 2 ikke finder anvendelse for nærmere bestemte anlæg, der alene har en begrænset betydning i forhold til omgivelserne.

Stk. 5. Ministeren for grøn trepart kan fastsætte regler om, at afstandskravene i stk. 1 og 2 finder anvendelse for anlæg, der ikke er omfattet af stk. 1 og 2, og at afstandskravene i stk. 1 finder anvendelse for oplag af husdyrgødning, ensilage og lign.

Skærpselser og dispensationer

§ 9. Kommunalbestyrelsen kan meddele dispensation fra kravene i § 6, stk. 1, til husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg til brug for rideskoler og hestepensioner samt hestehold til vognkørsel som led i museumsaktiviteter m.v. Kommunalbestyrelsen kan ved meddelelse af dispensation stille vilkår om placering, indretning og drift af anlæggene.

Stk. 2. Hvor overholdelse af de i § 8 nævnte afstandskrav ikke vil sikre tilstrækkeligt mod væsentlige gener eller forurening, kan kommunalbestyrelsen påbyde, at anlægget placeres mere hensigtsmæssigt, og fastsætte vilkår for indretning og drift. Kommunalbestyrelsen fastsætter vilkår om placering, indretning og drift i forbindelse med godkendelser og tilladelser efter §§ 16 a og 16 b.

Stk. 3. Hvor overholdelse af de i § 8 nævnte afstandskrav ikke er mulig for husdyrbrug, kan kommunalbestyrelsen dispensere herfra og fastsætte vilkår til indretning og drift. Kommunalbestyrelsen fastsætter vilkår om indretning og drift i forbindelse med godkendelser og tilladelser efter §§ 16 a og 16 b. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte vilkår, som sikrer, at der ikke opstår forurening eller væsentlige gener.

Stk. 4. Ministeren for grøn trepart kan fastsætte regler om, at der i særlige tilfælde kan dispenseres fra kravene i § 7.

Krav til indretning og drift af anlæg, anmeldelse m.v.

§ 9 a. Ministeren for grøn trepart kan fastsætte regler om indretning og drift af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg, herunder om den egenkontrol, som den, der er ansvarlig for anlægget, skal foretage for egen regning, samt andre forhold forbundet med husdyrhold.

Stk. 2. Ministeren for grøn trepart kan endvidere fastsætte regler om anmeldeordninger, herunder om pligt til at anmelde etablering, udvidelse eller ændring af anlæg til kommunalbestyrelsen.

Kapitel 3

*Godkendelser og tilladelser m.v.***§ 10 - 16. (Ophævet)**

§ 16 a. Husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 3.500 kg NH₃-N pr. år må ikke etableres uden kommunalbestyrelsens forudgående godkendelse.

Stk. 2. Husdyrbrug må uanset godkendelsesgrænsen i stk. 1 ikke etableres uden kommunalbestyrelsens forudgående godkendelse, hvis husdyrbruget har

- 1) flere end 750 stipladser til søer,
- 2) flere end 2.000 stipladser til fedesvin (over 30 kg) eller
- 3) flere end 40.000 stipladser til fjerkræ (høns, kalkuner, perlehøns, ænder, gæs, vagtler, duer, fasaner, agerhøns og strudsefugle, der opdrættes eller holdes i fangenskab med henblik på avl, produktion af kød eller konsumæg eller levering af vildt til udsætning).

Stk. 3. Godkendelsespligten efter stk. 1 og 2 gælder også, hvis et husdyrbrug, der er tilladt efter § 16 b, udvides eller ændres på en måde, som medfører, at de i stk. 1 eller 2 fastsatte godkendelsesgrænser overskrides.

Stk. 4. Husdyrbrug, der er godkendt efter stk. 1 eller 2, må ikke uden kommunalbestyrelsens forudgående godkendelse udvides eller ændres på en måde, som kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet. Hvis et husdyrbrug, der er godkendt efter stk. 1, udvides eller ændres på en sådan måde, at grænserne i stk. 2 overskrides, skal husdyrbruget dog godkendes efter stk. 2.

§ 16 b. Husdyrbrug, der ikke er omfattet af godkendelsespligten efter § 16 a, må ikke etableres uden kommunalbestyrelsens forudgående tilladelse.

Stk. 2. Husdyrbrug, der er tilladt efter stk. 1, må ikke uden kommunalbestyrelsens forudgående tilladelse udvides eller ændres på en måde, som kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet.

§ 16 c. Er et husdyrbrug, der er omfattet af godkendelses- eller tilladelsespligten efter §§ 16 a eller 16 b, forureningsmæssigt og teknisk eller driftsmæssigt forbundet med et andet husdyrbrug, skal husdyrbrugene godkendes eller tillades samlet

Stk. 2. Ministeren for grøn trepart kan fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde kan undtage husdyrbrug fra samlet godkendelse eller tilladelse efter stk. 1.

§ 17. Ministeren for grøn trepart kan fastsætte regler om, at godkendelse eller tilladelse efter §§ 16 a og 16 b i nærmere bestemte tilfælde ikke er påkrævet. Ministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om anmeldelseordninger, herunder om pligt til at anmelden etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug til kommunalbestyrelsen og om anmeldelsens form og indhold og de oplysninger, der skal afgives til brug for kommunalbestyrelsens behandling af anmeldelsen.

§ 18 - 26. (Ophævet)

§ 27. Medmindre andet følger af regler fastsat i medfør af § 34 a, skal en godkendelse eller en tilladelse efter §§ 16 a

eller 16 b indeholde vilkår om husdyrbrugets indretning og drift, herunder om den kontrol, som den, der er ansvarlig for husdyrbruget, skal foretage for egen regning, samt opførelse af bebyggelse m.v.

Stk. 2. Hvis husdyrbruget har en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år, skal kommunalbestyrelsen fastsætte vilkår, som sikrer reduktion af ammoniakemissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

§ 28 - 33. (Ophævet)

§ 34. Ministeren for grøn trepart kan fastsætte regler om godkendelser og tilladelser, herunder om kommunalbestyrelsens behandling og vurdering af sagen. Ministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om, i hvilke tilfælde og på hvilke vilkår godkendelser og tilladelser kan meddeles. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, at der skal gælde særlige krav for bestemte husdyrbrug.

Stk. 2. Ministeren for grøn trepart kan fastsætte regler om ansøgninger om godkendelse og tilladelse efter §§ 16 a og 16 b, herunder om ansøgningens form og indhold og de oplysninger, som i øvrigt skal gives til brug for kommunalbestyrelsens behandling af ansøgningen.

Stk. 3. Ministeren for grøn trepart kan fastsætte regler om miljøkonsekvensrapporter, herunder om ansøgers pligt til at fremlægge en miljøkonsekvensrapport, om rapportens form, indhold, oplysninger og kvalitet og om, at miljøkonsekvensrapporten skal være udarbejdet af kompetente eksperter. Ministeren kan endvidere bestemme, at kommunalbestyrelsen i et nærmere bestemt omfang skal inddrage ekspertise ved behandling af miljøkonsekvensrapporten.

Stk. 4. Ministeren kan fastsætte regler for beskyttelsesniveauet, herunder hvad der er væsentlige virkninger på miljøet.

Stk. 5. Ministeren for grøn trepart kan fastsætte regler om datagrundlag og faktorer for beregning og vurdering af emissioner og øvrige miljøpåvirkninger fra husdyrbrug m.v.

§ 34 a. Ministeren for grøn trepart kan fastsætte regler om husdyrbrugs indretning og drift, herunder om den kontrol, som den, der er ansvarlig for husdyrbruget, skal foretage for egen regning, samt opførelse af bebyggelse m.v.

§ 34 b. Ministeren for grøn trepart kan fastsætte regler om teknologier til husdyrproduktion, som har en dokumenteret miljøeffekt.

§ 35. Ministeren for grøn trepart kan efter forhandling med ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætte regler om indretning og drift af anlæg med henblik på at reducere udledning af drivhusgasser fra erhvervsmæssige dyrehold, herunder om, hvilke typer af anlæg der skal være omfattet, metoder for beregning af effekt og krav til dokumentation og egenkontrol, som den, der er ansvarlig for anlægget, skal foretage for egen regning, og om adgang til dispensation.

Stk. 2. Ministeren for grøn trepart kan efter forhandling med ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætte regler om fastsættelse af vilkår i godkendelser og tilladelser efter §§ 16 a og 16 b, herunder om kommunalbestyrel-

sens behandling og vurdering af sagen med henblik på at reducere udledning af drivhusgasser fra erhvervsmæssige dyrehold. Ministeren for grøn trepart kan endvidere efter forhandling med ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætte regler om, at der skal gælde særlige krav for bestemte erhvervsmæssige dyrehold.

Afslag, særlige vilkår og tilbagekaldelse

§ 36. Kommunalbestyrelsen kan meddele afslag på en ansøgning om godkendelse eller tilladelse efter §§ 16 a eller 16 b, såfremt ansøgeren, medlemmer af ansøgerens direktion eller bestyrelse eller andre, der kan øve bestemmende indflydelse på husdyrbrugets drift, omfatter:

- 1) Personer, der er blevet frakendt retten til at drive husdyrbrug i henhold til denne lovs § 95, § 110 b i miljøbeskyttelsesloven eller i henhold til straffelovens § 79.
- 2) Personer, der er dømt efter straffelovens § 196.
- 3) Personer og selskaber m.v., der er straffet efter denne lovs § 91, stk. 2, § 110, stk. 2, i miljøbeskyttelsesloven eller tilsvarende bestemmelser fastsat i bekendtgørelser, der er udstedt med hjemmel i loven eller miljøbeskyttelsesloven, såfremt der er fastsat frihedsstraf eller bøde på 10.000 kr. eller derover, og såfremt der ikke er forløbet mere end 10 år fra den strafbare handling.
- 4) Personer og selskaber m.v., der har gæld på 100.000 kr. eller derover til det offentlige for selvhjælpshandlinger foretaget af tilsynsmyndigheden i medfør af denne lovs § 48 og § 49, såfremt denne gæld er vedgået eller fastslået ved en domstol. Det er endvidere en betingelse, at gælden er forfalden og ikke er omfattet af en overholdt aftale om henstand eller afdragsvis betaling, samt at der er fremsendt to rykkere til skyldneren.

§ 37. Kommunalbestyrelsen kan endvidere fastsætte særlige vilkår i en godkendelse eller tilladelse efter §§ 16 a eller 16 b, herunder stille krav om etablering af sikkerhedsstillelse, såfremt ejeren eller den ansvarlige ledelse er omfattet af § 36.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan regulere sikkerhedsstillelsens størrelse, såfremt grundlaget for beregningen af størrelsen ændres væsentligt.

§ 38. Kommunalbestyrelsen kan tilbagekalde en godkendelse eller tilladelse efter §§ 16 a og 16 b og godkendelse efter de tidligere gældende regler i §§ 11 og 12 eller fastsætte særlige vilkår i en eksisterende godkendelse eller tilladelse, herunder vilkår om sikkerhedsstillelse, jf. § 37, såfremt

- 1) indehaveren, medlemmer af indehaverens direktion eller bestyrelse eller andre, der kan udøve bestemmende indflydelse på husdyrbrugets drift, bliver omfattet af § 36,
- 2) personer eller selskaber m.v., der er omfattet af § 36, bliver ejer eller medejer af husdyrbruget, eller
- 3) personer, der er omfattet af § 36, indtræder i bestyrelsen eller direktionen i et selskab m.v., der driver et godkendt husdyrbrug.

Stk. 2. En afgørelse efter stk. 1 kan af den, afgørelsen vedrører, forlanges indbragt for domstolene. Anmodning herom skal inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den

pågældende, fremsættes for den myndighed, der har meddelt godkendelsen. Myndigheden anlægger sag mod den pågældende i den borgerlige retsplejes former.

Stk. 3. Anmodning om sagsanlæg, jf. stk. 2, har opsættende virkning, men retten kan ved kendelse bestemme, at den pågældende under sagens behandling ikke må udøve den virksomhed, som godkendelsen vedrører. Hvis tilbagekaldelsen af godkendelsen findes lovlig ved dommen, kan det i denne bestemmes, at anke ikke har opsættende virkning.

Kapitel 4

Påbud, forbud og revurdering

§ 39. Tilsynsmyndigheden kan meddele påbud om, at foreningen skal nedbringes, herunder påbud om, at der skal gennemføres bestemte foranstaltninger, hvis et husdyrbrug, som er godkendt eller tilladt efter §§ 16 a eller 16 b, medfører uhygiejniske forhold eller væsentlig forurening. Tilsynsmyndigheden kan endvidere meddele påbud, hvis husdyrbruget skønnes at indebære en nærliggende risiko for væsentlig forurening eller uhygiejniske forhold.

Stk. 2. Tilsynsmyndigheden kan nedlægge forbud imod fortsat drift og eventuelt forlange husdyrbruget fjernet, hvis foreningen ikke kan nedbringes.

§ 40. Tilsynsmyndigheden må ikke meddele påbud eller forbud efter § 39, før der er forløbet 8 år efter meddelelsen af en godkendelse eller tilladelse efter §§ 16 a eller 16 b.

Stk. 2. Uanset stk. 1 skal tilsynsmyndigheden dog tage en godkendelse efter § 16 a, stk. 2 og 4, op til revurdering og om nødvendigt meddele påbud eller forbud efter § 39, hvis

- 1) der er fremkommet nye oplysninger om foreningens skadelige virkning,
- 2) foreningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,
- 3) foreningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- 4) væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, eller
- 5) det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

Stk. 3. Ministeren for grøn trepart fastsætter regler om, at tilsynsmyndigheden ud over de tilfælde, der er nævnt i stk. 2, skal tage en godkendelse efter § 16 a, stk. 2 og 4, op til revurdering, i det omfang det er nødvendigt for at opfylde EU-retlige krav eller andre internationale forpligtelser, og om nødvendigt meddele påbud eller forbud efter § 39.

Stk. 4. Ministeren kan fastsætte regler om, hvordan sager om revurdering skal behandles.

§ 41. Tilsynsmyndigheden kan ændre vilkårene i en godkendelse eller en tilladelse efter §§ 16 a eller 16 b ved påbud eller nedlægge forbud imod fortsat drift, jf. § 39, når der er forløbet 8 år efter meddelelsen af godkendelsen eller tilladelsen.

Stk. 2. Ministeren for grøn trepart fastsætter regler om, at tilsynsmyndigheden regelmæssigt skal tage godkendelser efter § 16 a, stk. 2 og 4, op til revurdering og om nødvendigt meddele påbud eller forbud efter § 39.

Stk. 3. Tilsynsmyndigheden skal tage godkendelsen efter § 16 a, stk. 2 og 4, op til revurdering, og om nødvendigt meddele påbud eller forbud efter § 39 i de tilfælde, som er nævnt i § 40, stk. 2, og i regler udstedt i medfør af § 40, stk. 3.

Stk. 4. Ministeren kan fastsætte regler om, at andre afgørelser om det samme husdyrbrug efter bestemmelser i loven eller efter regler udstedt i medfør af loven eller efter miljøbeskyttelsesloven eller regler udstedt i medfør heraf om nødvendigt skal ændres i forbindelse med revurderinger som nævnt i stk. 2 og 3, § 40, stk. 2, og i regler udstedt i medfør af § 40, stk. 3.

Stk. 5. Ministeren kan fastsætte regler om, hvordan sager om revurdering skal behandles.

§ 42. Tilsynsmyndigheden kan meddele påbud om, at forureningen skal nedbringes, herunder påbud om, at der skal gennemføres bestemte foranstaltninger, hvis et husdyrbrug, husdyranlæg eller gødnings- eller ensilageopbevaringsanlæg, som ikke er godkendt eller tilladt efter §§ 16 a eller 16 b, godkendt efter de tidligere gældende regler i §§ 11 eller 12 eller godkendt efter § 33 i lov om miljøbeskyttelse, medfører uhygiejniske forhold eller væsentlig forurening.

Stk. 2. Tilsynsmyndigheden kan endvidere meddele påbud om ophør eller begrænsning af aktiviteter, som skønnes at indebære en nærliggende risiko for væsentlig forurening eller uhygiejniske forhold.

Stk. 3. Bliver tilsynsmyndigheden i forbindelse med etablering, udvidelse eller ændring af et af de husdyrbrug eller anlæg, der er nævnt i stk. 1, opmærksom på forhold, som kan forventes at medføre krav om begrænsning af husdyrbrugets forurening eller forbud mod husdyrbrugets drift, kan tilsynsmyndigheden på forhånd tilkendegive dette over for den ansvarlige for driften.

§ 43. Tilsynsmyndigheden kan umiddelbart nedlægge forbud imod fortsat drift af et husdyrbrug, et husdyranlæg eller et gødnings- eller ensilageopbevaringsanlæg og eventuelt forlange husdyrbruget, husdyranlægget eller gødnings- eller ensilageopbevaringsanlægget fjernet, hvis forureningen medfører overhængende alvorlig fare for sundheden.

§ 43 a. §§ 39-41 finder også anvendelse på husdyrbrug, som er godkendt efter de tidligere gældende regler i §§ 11 eller 12 eller godkendt efter § 33 i lov om miljøbeskyttelse, jf. dog stk. 2-4.

Stk. 2. § 40, stk. 1, finder kun anvendelse på husdyrbrug, som er godkendt efter de tidligere gældende regler i §§ 11 eller 12.

Stk. 3. § 40, stk. 2, finder kun anvendelse på husdyrbrug, som er godkendt efter de tidligere gældende regler i § 12, stk. 1, nr. 1, 2 eller 3.

Stk. 4. § 40, stk. 3, finder kun anvendelse på husdyrbrug, som er godkendt efter de tidligere gældende regler i § 12,

stk. 1, nr. 1, 2 eller 3, eller godkendt efter § 33 i lov om miljøbeskyttelse.

Kapitel 5

Tilsyn

§ 44. Kommunalbestyrelsen fører tilsyn med, at loven og de regler, der er fastsat med hjemmel i loven, overholdes, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Ministeren for grøn trepart fører tilsyn med overholdelse af de regler, der er fastsat med hjemmel i § 5 a, for så vidt angår lofter for den højest tilladelige mængde udbragt kvælstof og fosfor pr. hektar fra gødning.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen fører endvidere tilsyn med, at påbud og forbud efterkommes, samt at vilkår fastsat i forbindelse med godkendelser og tilladelser overholdes.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen er endvidere tilsynsmyndighed, jf. §§ 46, 48 og 49, i sager om forureninger eller ved risiko for forureninger, der er en følge af, at husdyrbruget er ophørt.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen videresender sager om overtrædelse af ministeren for grøn treparts afgørelser efter stk. 3 til ministeren. Ministeren træffer i så fald afgørelse i sagen i overensstemmelse med lovens øvrige bestemmelser.

§ 45. Ministeren for grøn trepart kan bestemme, at tilsyn i visse tilfælde skal udføres af andre myndigheder.

§ 45 a. (Ophævet)

§ 46. Tilsynsmyndigheden skal foranledige et ulovligt forhold lovliggjort, medmindre forholdet har underordnet betydning.

§ 47. Tilsynsmyndigheden kan undlade at behandle forhold, som den anser for at være af underordnet betydning for de formål, som loven skal varetage, jf. § 1.

Stk. 2. Tilsynsmyndighedens afgørelse efter stk. 1 kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

§ 48. I de i § 46 nævnte situationer skal tilsynsmyndigheden meddele den for forholdet ansvarlige, at det ulovlige forhold skal bringes til ophør. I den forbindelse kan tilsynsmyndigheden

- 1) forbyde fortsat drift og eventuelt forlange husdyrbruget, husdyranlægget eller gødnings- eller ensilageopbevaringsanlægget fjernet,
- 2) påbyde den ansvarlige at genoprette den hidtidige tilstand og
- 3) lade påbudte foranstaltninger udføre for den ansvarliges regning, når den fastsatte frist er udløbet.

Stk. 2. Tilsynsmyndighedens afgørelser efter stk. 1 kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

§ 49. I tilfælde af overhængende alvorlig fare for sundheden og i tilfælde, hvor øjeblikkelige indgreb er påkrævet for at afværge væsentlig forurening eller forureningens udbredelse, foretager tilsynsmyndigheden det nødvendige uden påbud og for den ansvarliges regning.

Stk. 2. Til forebyggelse af en situation som beskrevet i stk. 1 kan tilsynsmyndigheden foretage det nødvendige uden

påbud og for den ansvarliges regning. Det gælder dog ikke, hvis husdyrbruget er i drift, eller hvis de nødvendige foranstaltninger kan iværksættes efter anden lovgivning.

Stk. 3. Tilsynsmyndighedens afgørelser efter stk. 1 og 2 kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

§ 50. I tilfælde, hvor § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter finder anvendelse, kan tilsynsmyndigheden udføre nødvendige undersøgelser for den ansvarliges regning til belysning af forhold, som denne ellers er eller kunne være pålagt at afgive oplysninger om.

§ 51. I tilfælde, hvor § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter finder anvendelse, eller hvor det af håndhævelsmæssige eller miljømæssige årsager i øvrigt skønnes nødvendigt, kan tilsynsmyndigheden for en afgrænset periode træffe beslutning om at udføre den kontrol, som et husdyrbrug ellers skulle udføre som egenkontrol, for husdyrbrugets regning. I afgørelsen om at overtage egenkontrollen kan myndigheden fastsætte de krav, der er nødvendige for myndighedens gennemførelse af kontrollen.

§ 52. Den, som er ansvarlig for forhold eller indretninger, som kan give anledning til forurening, skal i tilfælde af væsentlig forurening eller overhængende fare for væsentlig forurening straks underrette tilsynsmyndigheden om alle relevante aspekter af situationen. Dette gælder også i tilfælde af en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade.

Stk. 2. Den, som er ansvarlig for forhold eller indretninger, som kan give anledning til forurening, skal i tilfælde af væsentlig forurening eller overhængende fare for væsentlig forurening straks afværge den overhængende fare for forurening eller forhindre yderligere udledning af forurenende stoffer m.v.

§ 53. Den, der er ansvarlig for forhold eller indretninger, der kan give anledning til forurening eller anden virkning på miljøet, skal efter anmodning fra tilsynsmyndigheden give alle oplysninger, herunder om økonomiske og regnskabsmæssige forhold, som har betydning for vurderingen af forureningen eller virkningen på miljøet i øvrigt og for eventuelle afhjælpende eller forebyggende foranstaltninger. Oplysninger skal også gives efter anmodning fra andre myndigheder, der har fået tillagt opgaver eller beføjelser efter loven eller regler udstedt i medfør af loven. Myndighederne kan herunder påbyde den ansvarlige for egen regning at

- 1) foretage prøveudtagning, analyser og målinger af stoffer, der udsendes til omgivelserne, samt af støj og rystelser,
- 2) foretage prøveudtagning og analyser af materialer og produkter, der anvendes eller behandles, samt af eventuelle affaldsstoffer,
- 3) klarlægge årsagerne til eller virkningerne af en stedfunden forurening eller virkningen på miljøet i øvrigt,
- 4) klarlægge, hvordan følgerne af forurening afhjælpes eller forebygges, og

- 5) klarlægge, hvordan andre virkninger på miljøet kan afhjælpes eller forebygges.

Stk. 2. Tilsynsmyndigheden kan revidere vilkårene for et husdyrbrugs godkendelse eller tilladelse for at forbedre husdyrbrugets kontrol med egen forurening (egenkontrol) eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn. Bestemmelser i påbud kan revideres på tilsvarende måde.

§ 54. Ministeren for grøn trepart kan fastsætte nærmere regler vedrørende tilsynsmyndighedernes udøvelse af tilsynsvirksomhed.

Stk. 2. Ministeren kan over for en tilsynsmyndighed for en bestemt periode nærmere fastlægge omfanget af tilsynsmyndighedens tilsynsforpligtelse.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om, at tilsynsmyndighederne skal indsende indberetninger om deres kortlægnings- og tilsynsvirksomhed, herunder om resultaterne af målinger og undersøgelser.

Kapitel 5 a

Miljøskade

§ 54 a. En miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade forstås i overensstemmelse med §§ 7-11 i miljøskadeloven.

§ 54 b. Ved den ansvarlige for driften forstås den, der driver eller kontrollerer den erhvervsmæssige aktivitet.

Stk. 2. Ved den ansvarlige for en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade forstås den ansvarlige for driften, uanset hvordan skaden eller den overhængende fare for en skade er sket, medmindre stk. 3 eller 4 finder anvendelse.

Stk. 3. I sager om anvendelse til jordbrugsformål af affaldsstoffer og husdyrgødning anses som den ansvarlige for en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade den, der som led i erhvervsmæssige aktiviteter har brugt disse produkter, medmindre brugeren kan godtgøre, at brugen var i overensstemmelse med forskrifterne for brug og brugeren ikke har udvist uforsvarlig adfærd i forbindelse med brugen.

Stk. 4. Hvis brugeren ikke kan anses som den ansvarlige i sager omfattet af stk. 3, anses som den ansvarlige for en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade den, der erhvervsmæssigt har produceret eller importeret de affaldsstoffer eller den husdyrgødning, der er brugt.

Stk. 5. Stk. 4 finder ikke anvendelse, hvis producenten eller importøren kan godtgøre, at den skadelige virkning af en forurening som følge af anvendelse af affaldsstoffer eller husdyrgødning ikke følger af fejl ved produktet, og at der ikke er udvist uforsvarlig adfærd ved produktionen eller importen.

§ 54 c. Den ansvarlige for en overhængende fare for en miljøskade skal straks iværksætte de nødvendige forebyggende foranstaltninger, der kan afværge den overhængende fare for miljøskade. Den ansvarlige for en miljøskade skal straks iværksætte ethvert praktisk gennemførligt tiltag, der kan begrænse skadens omfang og forhindre yderligere skade.

Stk. 2. Tilsynsmyndigheden påser, at pligterne opfyldes, selv om der endnu ikke er truffet afgørelse efter § 54 f.

§ 54 d. (Ophævet)

§ 54 e. Tilsynsmyndigheden kan påbyde den ansvarlige for driften eller brugeren, producenten eller importøren at give de oplysninger, som har betydning for vurderingen af, om der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, som skal behandles efter miljøskadeloven. Den ansvarlige for driften eller brugeren, producenten eller importøren kan herunder påbydes for egen regning at foretage undersøgelser, analyser, måling af stoffer og lign. med henblik på at klarlægge årsagen til og virkningen af en stedfunden forurening.

Stk. 2. Påbud kan meddeles, uanset om den ansvarlige for driften eller brugeren, producenten eller importøren har rådighed over den ejendom, hvor der er påvist en forurening. I påbuddet skal der fastsættes en pligt til retablering af den forurenede ejendom.

Stk. 3. Hvis den ansvarlige for driften eller brugeren, producenten eller importøren ikke har rådighed over ejendommen, kan tilsynsmyndigheden meddele den, der har rådighed over ejendommen, påbud om at tåle, at undersøgelser m.v. gennemføres ved den ansvarlige for driften eller brugeren, producenten eller importøren.

Stk. 4. Påbud efter stk. 3 er bindende over for den, der til enhver tid har rådighed over den ejendom, hvor der er påvist en forurening.

§ 54 f. Hvis der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, som skal behandles efter miljøskadeloven, træffer tilsynsmyndigheden afgørelse herom.

Stk. 2. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at tilsynsmyndigheden skal forelægge et udkast til afgørelse med henblik på at indhente en bindende udtalelse fra ministeren om, hvorvidt der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, som skal behandles efter miljøskadeloven. Ministeren kan desuden fastsætte regler om, at den bindende udtalelse først kan påklages som led i en klage over en afgørelse efter miljøskadelovens kapitel 2 eller 3.

§ 54 g. Hvis der foreligger en miljøskade, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, træffer tilsynsmyndigheden afgørelse herom, uanset at der ikke efter § 54 f kan træffes afgørelse om, hvem der er ansvarlig for miljøskaden.

§ 54 h. Tilsynsmyndigheden sender afgørelsen om, at der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, og det materiale, der er indgået i vurderingen af sagen, til miljøministeren. Fremsendelse skal ske samtidig med underretning af den ansvarlige herfor.

Stk. 2. Tilsynsmyndigheden offentliggør afgørelsen. Offentliggørelse kan ske udelukkende digitalt.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om offentliggørelsen.

Stk. 4. Afgørelse om, at der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, som skal behand-

les efter miljøskadeloven, kan først påklages som led i en klage over en afgørelse efter miljøskadelovens kapitel 2 eller 3. Klagen skal indgives i overensstemmelse med miljøskadelovens § 52.

§ 54 i. På anmodning fra en klageberettiget efter § 84, stk. 1-3, og §§ 86 og 87 skal tilsynsmyndigheden træffe afgørelse efter § 54 f eller § 54 g.

Stk. 2. Anmodningen skal være ledsaget af relevante oplysninger om den formodede miljøskade eller overhængende fare for en miljøskade.

Stk. 3. Tilsynsmyndigheden kan afvise at træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare herfor, hvis anmodningen ikke er ledsaget af oplysninger som nævnt i stk. 2.

Kapitel 6

Administrative bestemmelser

§ 54 j. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om godkendelse efter § 16 a, stk. 4, eller tilladelse efter § 16 b hurtigst muligt og senest 90 dage fra den dag, hvor ansøgeren har fremlagt tilstrækkelige oplysninger om det ansøgte indvirkning på miljøet. Hvis kommunalbestyrelsen har vurderet, at det ansøgte er omfattet af § 55, skal alene afgørelsen herom træffes inden for fristen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan i særlige tilfælde, f.eks. med hensyn til projektets art, kompleksitet, placering eller dimensioner, forlænge fristen efter stk. 1. Kommunalbestyrelsen skal skriftligt underrette ansøgeren om årsagerne til forlængelsen af fristen og om, hvornår kommunalbestyrelsen forventer at træffe afgørelse.

§ 55. Kommunalbestyrelsen skal inden for en rimelig frist træffe afgørelse om godkendelse efter § 16 a, stk. 1 og 2, samt om godkendelse efter § 16 a, stk. 4, og tilladelse efter § 16 b, der kan medføre væsentlig indvirkning på miljøet.

§ 56. Godkendelser og tilladelser efter denne lov, som ikke er omfattet af § 55, kan først meddeles, når der er forløbet 2 uger efter, at kommunalbestyrelsen har givet skriftlig orientering om ansøgningen til naboerne til den omhandlede ejendom.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gælder ikke, hvis det ansøgte efter kommunalbestyrelsens skøn er af underordnet betydning for naboerne.

Stk. 3. Ministeren for grøn trepart kan fastsætte regler om, at stk. 1 ikke gælder, hvis kommunalbestyrelsen foretager offentlig annoncering af ansøgningen.

§ 56 a. Afgørelser omfattet af § 54 j, stk. 1, og § 55, der kan påklages, meddeles klageberettigede personer, organisationer og myndigheder, jf. §§ 84-87, og de myndigheder, der i øvrigt har været inddraget i sagens behandling. Afgørelser skal dog alene meddeles de landsdækkende foreninger og organisationer, der er nævnt i § 87, når de har anmodet ministeren for grøn trepart om at modtage underretning om afgørelserne, jf. § 62.

Stk. 2. Underretning til de personer, der er nævnt i § 84, stk. 1, nr. 3, kan finde sted ved offentlig annoncering.

Stk. 3. Ministeren for grøn trepart fastsætter regler om offentlighedens og berørte myndigheders inddragelse og om annoncering i sager omfattet af §§ 54 j-56 og visse afgørelser i sager om revurdering efter §§ 40 og 41 samt andre afgørelser vedrørende husdyrbrug, der træffes efter miljøbeskyttelsesloven eller regler udstedt i medfør heraf, og i afgørelser vedrørende bedrifter med arealer, som modtager husdyrgødning.

Stk. 4. Ministeren for grøn trepart fastsætter regler om inddragelse af offentligheden i forbindelse med afgørelser om husdyrbrug, husdyranlæg, gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg og forhold forbundet med husdyrhold eller anvendelse af gødning m.v. i en anden stat, som kan få indvirkning på miljøet i Danmark, for at opfylde Danmarks EU-retlige og internationale forpligtelser.

§ 57. Afgørelser efter denne lov meddeles skriftligt til adressaten.

Stk. 2. Påbud eller forbud kan meddeles mundtligt, når der er fare for sundheden eller øjeblikkelige indgreb er påkrævet for at afværge væsentlig miljøskade. En mundtlig afgørelse skal snarest muligt tillige meddeles skriftligt.

§ 58. Inden der træffes afgørelse om påbud eller forbud, skal adressaten for disse beslutninger skriftligt underrettes om sagen og gøres bekendt med sin adgang til aktindsigt og til at udtale sig efter forvaltningsloven. Adressaten bør i samme forbindelse opfordres til at bidrage med oplysninger, der kan belyse omkostninger, fordele og ulemper ved beslutningen.

Stk. 2. Underretning efter stk. 1 kan undlades, hvis en øjeblikkelig afgørelse er nødvendig, eller hvis underretning må anses for åbenbart unødvendig.

§ 59. Påbud eller forbud skal indeholde en frist for afgørelsens efterkommelse. Når der foreligger særlige forhold, kan det dog bestemmes, at påbud eller forbud skal efterkommes straks.

Stk. 2. Når særlige grunde taler for det, kan kommunalbestyrelsen bestemme, at klager over påbud eller forbud ikke skal have opsættende virkning.

§ 59 a. En godkendelse eller en tilladelse efter §§ 16 a eller 16 b bortfalder, hvis den ikke er udnyttet, inden 6 år efter at godkendelsen eller tilladelsen er meddelt. Hvis en del af godkendelsen eller tilladelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen eller tilladelsen for denne del.

Stk. 2. Hvis en godkendelse eller tilladelse efter §§ 16 a eller 16 b, der er udnyttet efter stk. 1, efterfølgende ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen eller tilladelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 pct. af det tilladte eller godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 pct. af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Stk. 3. Ministeren for grøn trepart kan fastsætte regler om, at stk. 1 og 2 finder anvendelse på andre afgørelser, der er truffet efter loven eller efter regler fastsat i medfør af loven,

og på husdyrbrug, der har en tilladelse eller en godkendelse efter de tidligere gældende regler i §§ 10, 11 eller 12 eller en godkendelse efter § 33 i lov om miljøbeskyttelse.

Stk. 4. Ministeren for grøn trepart kan fastsætte regler om, hvornår godkendelser eller tilladelser efter stk. 1 eller andre afgørelser efter regler fastsat i medfør af stk. 3 anses for udnyttet efter stk. 1.

§ 60. Afgørelser, der kan påklages, skal indeholde oplysninger om datoen for klagefristens udløb og om, at

- 1) afgørelsen kan påklages skriftligt til Miljø- og Fødevarerklagenævnet,
- 2) klage skal indgives til den myndighed, der har truffet afgørelsen, og
- 3) klage skal være modtaget senest ved klagefristens udløb.

§ 61. Lokale foreninger og organisationer, der har beskyttelse af miljø og natur som hovedformål, kan underrette kommunalbestyrelsen om, at de ønsker underretning om bestemte typer af afgørelser truffet med hjemmel i bestemmelserne i kapitel 3, 4 og 5 a. Foreningen skal samtidig fremsende vedtægter, der dokumenterer, at den er lokalt organiseret, og at dens hovedformål er beskyttelse af miljø og natur. Tilsvarende gælder lokale foreninger og organisationer, der efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelserne berører sådanne interesser.

§ 62. Landsdækkende foreninger og organisationer, der efter deres vedtægter har beskyttelse af miljø og natur som hovedformål, kan underrette ministeren for grøn trepart om, at de ønsker underretning om bestemte typer af afgørelser truffet med hjemmel i bestemmelserne i kapitel 3, 4 og 5 a, hvorefter ministeren inden 14 dage underretter vedkommende kommunalbestyrelse. Tilsvarende gælder landsdækkende foreninger og organisationer, der efter deres vedtægter har til formål at varetage væsentlige rekreative interesser, når afgørelserne berører sådanne interesser.

§ 63. Ministeren for grøn trepart kan bemyndige en underminister oprettet statslig myndighed eller efter forhandling med vedkommende minister andre statslige myndigheder til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelse efter stk. 1, herunder at afgørelserne ikke skal kunne påklages.

Stk. 3. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om udøvelsen af de beføjelser, som en anden statslig myndighed efter forhandling med vedkommende minister bliver bemyndiget til at udøve efter stk. 1.

§ 64. Ministeren for grøn trepart kan nedsætte sagkyndige råd til rådgivning af myndighederne i spørgsmål omfattet af denne lov.

§ 65. Ministeren for grøn trepart kan beslutte at overtage kommunalbestyrelsens beføjelser efter loven i sager, der berører andre myndigheders lovbestemte opgaver eller har større betydning.

Stk. 2. Ministeren kan endvidere i væsentlige sager efter ansøgning fra et husdyrbrug eller en kommunalbestyrelse overtage en kommunalbestyrelses godkendelses- og tilsynskompetence efter loven.

§ 66. Ministeren for grøn trepart kan pålægge kommunalbestyrelser at tilvejebringe oplysninger til brug for en vurdering af forhold, der reguleres efter denne lov inden for den enkelte kommunes område. Oplysningerne kan forlanges afgivet i en bestemt form.

§ 67. Ministeren for grøn trepart kan pålægge kommunalbestyrelserne at tage spørgsmål, herunder konkrete sager, vedrørende denne lov op til behandling og beslutning.

§ 68. Myndigheder, der træffer afgørelse om samme husdyrbrug efter bestemmelser i loven eller efter regler udstedt i medfør af loven og efter miljøbeskyttelsesloven eller regler udstedt i medfør heraf, skal koordinere deres afgørelser, i det omfang det er nødvendigt for at sikre, at lovens formål opfyldes.

§ 69. Ministeren for grøn trepart kan fastsætte regler om pligt til at anvende digital kommunikation om forhold omfattet af denne lov eller regler fastsat i medfør heraf.

Stk. 2. Ministeren for grøn trepart kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation omfattet af stk. 1, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater, digital signatur og lign.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 4. Ministeren for grøn trepart kan fastsætte nærmere regler om, hvilken myndighed der er ansvarlig for oplysninger omfattet af stk. 1.

§ 69 a. Ministeren for grøn trepart kan fastsætte regler om offentliggørelse, herunder udelukkende digitalt, af oplysninger omfattet af § 69, stk. 1. Oplysningerne kan vedrøre strafbare forhold på lovens område og kan være med navns nævnelse.

§ 69 b. Ministeren for grøn trepart kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra Ministeriet for Grøn Trepart om forhold omfattet af denne lov eller regler fastsat i medfør af denne lov skal foregå digitalt.

Stk. 2. Ministeren for grøn trepart kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og den til enhver tid gældende nationale e-id-løsning el.lign.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 4. Hvor det efter denne lov eller regler udstedt i medfør heraf er et krav, at et dokument, som er udstedt af andre end ministeren for grøn trepart, skal være underskrevet, kan dette krav opfyldes ved anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt dokumentet, jf. dog stk. 5. Sådanne dokumenter sidestilles med dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 5. Ministeren for grøn trepart kan fastsætte regler om opfyldelse af underskriftskravet i stk. 4.

§ 70. Ministeren for grøn trepart eller den, ministeren bemyndiger dertil, og de kommunale myndigheder kan hos andre offentlige myndigheder indhente de oplysninger, der er nødvendige for at kontrollere overholdelsen af loven og regler, der er udstedt i medfør heraf. Ministeren for grøn trepart eller den, ministeren bemyndiger dertil, og de kommunale myndigheder kan i forbindelse hermed foretage sammenstilling og samkøring af oplysninger, herunder personoplysninger, i kontroløjemed.

§ 71. Tilsynsmyndigheden eller personer, der af denne myndighed er bemyndiget hertil, har, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til offentlige og private ejendomme, lokaliteter og transportmidler for at udføre tilsyns- eller andre opgaver efter denne lov, regler udstedt med hjemmel i loven eller forordninger på lovens område. Tilsynsmyndigheden har herunder adgang til at foretage undersøgelser, fotografere, kopiere eller medtage dokumenter og medtage andre genstande uden vederlag. Kvittering for medtagne genstande skal udleveres.

Stk. 2. Politiet yder bistand ved tilsynsmyndighedernes udøvelse af beføjelser efter stk. 1. Justitsministeren kan efter forhandling med ministeren for grøn trepart fastsætte nærmere regler om politiets udøvelse af ovenstående beføjelser.

Stk. 3. Ved undersøgelser og tilsyn på ejendomme og lokaliteter skal indehaveren og ansatte yde myndighederne fornøden vejledning og hjælp.

§ 72. Ministeren for grøn trepart kan fastsætte regler om gebyrer til hel eller delvis dækning af myndighedernes omkostninger ved administration og tilsyn i forbindelse med loven. Reglerne om gebyrer kan omfatte omkostninger ved administration og tilsyn med tilladelse til at anvende mere end 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar. Reglerne om gebyrer kan endvidere omfatte omkostninger ved administration og godkendelse af teknologier til husdyrproduktion, som har en dokumenteret miljøeffekt.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, at der skal betales rente ved manglende eller for sen betaling af gebyrer opkrævet i henhold til denne lov. Forrentningen sker fra forfaldsdagen for gebyret. Gebyret forrentes med 1,3 pct. månedlig rente for hver påbegyndt måned fra den 1. i den måned, i hvilken gebyret skal betales, dog mindst 50 kr.

§ 73. Betalingsforpligtelser, som er opstået som konsekvens af administration og tilsyn i medfør af § 72, stk. 1, 2. pkt., og som ikke opfyldes rettidigt, tillægges en årlig rente, der svarer til den fastsatte referencesats i renteloven med tillæg fra forfaldsdagen at regne. Den tillagte rente udgør dog mindst 50 kr. For rykkerbreve betales et gebyr på 100 kr., som reguleres med tilpasningsprocenten i lov om en satsreguleringsprocent. Beløbet afrundes til nærmeste hele kronebeløb, der kan deles med ti.

§ 74. Regeringen kan indgå overenskomster med fremmede stater om fælles foranstaltninger til opfyldelse af lovens formål.

Stk. 2. Ministeren for grøn trepart fastsætter regler til opfyldelse af internationale overenskomster, der indgås i henhold til stk. 1.

§ 75. Ministeren for grøn trepart kan fastsætte regler eller træffe bestemmelser med henblik på opfyldelse af Det Europæiske Fællesskabs direktiver og beslutninger om forhold, som er omfattet af denne lov. Ministeren kan fastsætte de nødvendige regler for anvendelse her i landet af De Europæiske Fællesskabers forordninger vedrørende forhold, der er omfattet af denne lov. Ministeren kan herunder fastsætte regler om, hvilke myndigheder der skal administrere forordningerne.

Stk. 2. Ministeren fastsætter med henblik på opfyldelse af De Europæiske Fællesskabers direktiver og beslutninger på naturbeskyttelsesområdet regler om, i hvilke tilfælde og på hvilke vilkår

- 1) tilladelser kan meddeles efter § 16 b,
- 2) godkendelser kan meddeles efter § 16 a og
- 3) dispensationer kan meddeles efter § 9, stk. 3, jf. § 8, stk. 1, nr. 3, og stk. 2, samt regler udstedt i medfør af § 9, stk. 4.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om betaling af gebyrer, herunder om forrentning i forbindelse med anvendelse af forordninger vedrørende forhold, der er omfattet af denne lov.

Stk. 4. Tilsyn med overholdelse af forordninger, for så vidt angår forhold omfattet af denne lov, udøves af kommunalbestyrelsen i henhold til § 44, medmindre ministeren bestemmer, at tilsynet skal udøves af andre myndigheder. Ved udførelse af tilsyn har myndighederne de tilsynsforpligtelser og tilsynsbeføjelser, som fremgår af kapitel 5.

Stk. 5. Ved afgørelser med hjemmel i forordninger eller regler, der er udstedt efter stk. 1, finder de i kapitel 7 fastsatte bestemmelser anvendelse, for så vidt angår klageadgang og søgsmål.

Kapitel 7

Klage og søgsmål

§ 76. Medmindre andet fremgår af lovens bestemmelser, jf. dog § 78, kan kommunalbestyrelsens afgørelser og beslutninger efter loven eller regler, der er fastsat med hjemmel i loven, påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som behandler sagen i en af nævnets afdelinger, jf. § 3, stk. 1, nr. 1-6, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Stk. 2. Tilsvarende gælder for afgørelser truffet af ministeren for grøn trepart i medfør af § 65 og afgørelser truffet af ministeren i medfør af §§ 50, 51 og 53 i sager, hvor ministeren har besluttet at overtage kommunalbestyrelsens beføjelser i medfør af § 65.

§ 77. Klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet indgives skriftligt til den myndighed, der har truffet afgørelsen, ved anvendelse af digital selvbetjening, jf. dog § 21, stk. 2-4, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Endvidere skal efterfølgende kommunikation om klagesagen ske ved anvendelse af digital selvbetjening. En klage anses for indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden. Myndigheden skal,

hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest og som udgangspunkt ikke senere end 3 uger efter klagefristens udløb videresende klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagen skal ved videresendelsen være ledsaget af den påklagede afgørelse, de dokumenter, der er indgået i sagens bedømmelse, og en udtalelse fra myndigheden med myndighedens bemærkninger til sagen og de anførte klagepunkter.

Stk. 2. Når myndigheden videresender klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, sender den samtidig en kopi af sin udtalelse til de i klagesagen involverede med en frist for at afgive bemærkninger til Miljø- og Fødevareklagenævnet på 3 uger fra modtagelsen.

Stk. 3. Myndigheden skal straks underrette Miljø- og Fødevareklagenævnet, hvis den, efter at klagen er videresendt til nævnet, inddrages i forhandlinger med adressaten for afgørelsen og klageren om tilpasninger af det ansøgte projekt, der er af betydning for klagen. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan sætte behandlingen af sagen i bero, indtil forhandlingerne er afsluttet. Myndigheden underretter nævnet om resultatet af forhandlingerne, når de er afsluttet.

Stk. 4. Myndighedens videresendelse af klage til og efterfølgende kommunikation om klagesagen med Miljø- og Fødevareklagenævnet skal ske ved anvendelse af digital selvbetjening. Det samme gælder sager, hvor klage ikke er indgivet ved anvendelse af digital selvbetjening, men hvor Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse om, at klagen ikke afvises.

Stk. 5. Indgives en klage ikke ved anvendelse af digital selvbetjening, skal myndigheden snarest videresende klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet. I sådanne tilfælde finder stk. 1, 4. og 5. pkt., og stk. 2 ikke anvendelse.

§ 78. Ministeren for grøn trepart kan fastsætte regler om, at afgørelser, der enkeltvis er af mindre betydning for beskyttelsen af natur, miljø og landskab, ikke kan påklages til anden administrativ myndighed.

§ 79. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen eller beslutningen er meddelt. Er afgørelsen eller beslutningen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Stk. 2. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

§ 80. En klage over et påbud eller forbud efter §§ 5 c, 39, 42 eller 54 e eller over en afgørelse efter § 50 eller § 51 har opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Stk. 2. En klage over et påbud eller et forbud, jf. §§ 5 c, 39, 42 eller 54 e, som kommunalbestyrelsen har besluttet skal efterkommes straks, jf. § 59, har dog ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Stk. 3. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan beslutte, at en klage over et påbud eller forbud, jf. §§ 5 c, 39, 42 eller 54 e, skal have opsættende virkning, uanset at kommunalbestyrelsen har besluttet, at en klage ikke skal have opsættende virkning, jf. § 59, stk. 2.

§ 81. En klage over en godkendelse eller tilladelse efter §§ 16 a eller 16 b eller dispensation efter § 9 har ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 indebærer ingen begrænsninger i Miljø- og Fødevareklagenævnets adgang til at ændre eller ophæve en påklaget tilladelse, godkendelse eller dispensation.

Stk. 3. En godkendelse eller en tilladelse efter §§ 16 a eller 16 b, der indebærer opførelse af bebyggelse uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, må ikke udnyttes før klagefristens udløb. Rettidig klage over en godkendelse eller en tilladelse efter §§ 16 a eller 16 b, der indebærer opførelse af bebyggelse uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, har opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

§ 82. Ministeren for grøn trepart kan fastsætte regler om, at visse tilladelser eller godkendelser ikke må udnyttes inden for klagefristen, og at en klage skal have opsættende virkning.

§ 83. Når klage indgives til kommunalbestyrelsen, underretter kommunalbestyrelsen straks adressaten for den afgørelse, der klages over, om klagen.

§ 84. Kommunalbestyrelsens afgørelser kan påklages af

- 1) afgørelsens adressat,
- 2) ministeren for grøn trepart, når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt, og
- 3) enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.

Stk. 2. Ministerens afgørelser kan påklages af

- 1) afgørelsens adressat og
- 2) enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.

Stk. 3. Afgørelser truffet efter kapitel 5 a kan påklages af enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade.

Stk. 4. Styrelsen for Patientsikkerhed kan påklage afgørelser efter kapitel 3. Styrelsen for Patientsikkerhed kan endvidere tillægges klageret i regler, der udstedes i medfør af loven.

Stk. 5. Ministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser efter loven kan påklages af bestemte myndigheder i andre lande.

§ 85. Danmarks Fiskeriforening kan påklage kommunalbestyrelsens og ministeren for grøn treparts afgørelser efter bestemmelserne i kapitel 3 og 4, for så vidt angår spørgsmål om forurening af vandløb, søer eller havet.

Stk. 2. Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark kan påklage kommunalbestyrelsens og ministerens afgørelser efter bestemmelserne i kapitel 3 og 4, for så vidt angår spørgsmål om forurening af vandløb og søer.

Stk. 3. Arbejderbevægelsens Erhvervsråd kan påklage kommunalbestyrelsens og ministerens afgørelser, når væsentlige beskæftigelsesmæssige interesser er berørt.

Stk. 4. Forbrugerrådet kan påklage kommunalbestyrelsens og ministerens afgørelser i det omfang, de er væsentlige og principielle.

§ 86. Lokale foreninger og organisationer, der har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål, kan påklage afgørelser, som foreningen eller organisationen har ønsket underretning om, jf. § 61.

Stk. 2. Lokale foreninger og organisationer, der efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, kan påklage afgørelser, som foreningen eller organisationen har ønsket underretning om, jf. § 61, når afgørelsen berører sådanne interesser og klagen har til formål at varetage natur og miljøbeskyttelse.

§ 87. Landsdækkende foreninger og organisationer, der efter deres vedtægter har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål, kan påklage afgørelser truffet med hjemmel i bestemmelserne i kapitel 3, 4 og 5 a.

Stk. 2. Landsdækkende foreninger og organisationer, der efter deres vedtægter har til formål at varetage væsentlige rekreative interesser, kan påklage afgørelser truffet med hjemmel i bestemmelserne i kapitel 3, 4 og 5 a, når afgørelsen berører sådanne interesser og klagen har til formål at varetage natur- og miljøbeskyttelse.

§ 88. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan til efterprøvelse af klageberettigelsen forlange, at foreningen eller organisationen fremsender vedtægterne.

§ 89. En afgørelse i en klagesag skal indeholde en frist for afgørelsens efterkommelse. Når der foreligger særlige forhold, kan det dog bestemmes, at afgørelsen skal efterkommes straks.

§ 90. Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen eller beslutningen er meddelt. For afgørelser meddelt efter kapitel 5 a er fristen dog 12 måneder. Er afgørelsen eller beslutningen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen fra bekendtgørelsen.

Kapitel 8

Straf

§ 91. Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes med bøde den, der

- 1) anlægger, påbegynder eller driver husdyrbrug uden godkendelse eller tilladelse efter §§ 16 a eller 16 b,
- 2) tilsidesætter vilkår knyttet til en tilladelse, dispensation eller en godkendelse efter loven,
- 3) undlader at efterkomme forbud eller påbud efter loven, herunder påbud om at berigtige et ulovligt forhold,
- 4) undlader at give underretning som nævnt i § 52, stk. 1, eller at meddele oplysninger eller at afgive prøver efter § 53,
- 5) undlader at indgive anmeldelse, der er foreskrevet i regler udfærdiget i medfør af §§ 9 a eller 17,
- 6) modvirker myndighedernes adgang til ejendomme eller lokaliteter i strid med § 71,

- 7) forsætligt borttager, forvansker eller beskadiger afmærkninger, som foretages i forbindelse med arbejder og undersøgelser efter loven,
- 8) undlader at efterkomme krav i en afgørelse efter § 51 eller fjerner eller ændrer udstyr, som tilsynsmyndigheden har anbragt i medfør af en afgørelse efter § 50 eller § 51,
- 9) undlader at søge en overhængende fare for forurening afværget eller forhindre yderligere udledning af forurenende stoffer m.v. efter § 52, stk. 2,
- 10) undlader at iværksætte de nødvendige forebyggende foranstaltninger over for en overhængende fare for en miljøskade eller ethvert praktisk gennemførligt tiltag, der kan begrænse en miljøskades omfang samt forhindre yderligere miljøskade, jf. § 54 c,
- 11) overtræder bestemmelser fastsat i De Europæiske Fællesskabers forordninger vedrørende forhold, der er omfattet af denne lov, jf. § 75, stk. 1,
- 12) afgiver urigtige eller vildledende oplysninger i forbindelse med behandlingen af sager efter denne lov eller
- 13) undlader at efterkomme godkendelsesmyndighedens eller klageinstansens afgørelse om at etablere sikkerhedsstillelse efter § 37.

Stk. 2. Straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er

- 1) voldt skade eller fremkaldt fare for skade på natur, dyr, planter, landskaber eller mennesker eller de øvrige interesser, som loven tilsigter at beskytte, jf. lovens § 1, herunder luft, vand, jord og undergrund, eller
- 2) opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser.

§ 92. I regler og forskrifter, der udstedes i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i reglerne eller for overtrædelse af bestemmelser i forordninger omfattet af § 75, stk. 1. Det kan endvidere fastsættes, at straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år under tilsvarende omstændigheder som anført i § 91, stk. 2.

§ 93. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Stk. 2. Er der ved en overtrædelse opnået en økonomisk fordel, konfiskeres denne efter reglerne i straffelovens 9. kapitel, selv om der ved overtrædelsen ikke er voldt skade på miljøet eller er fremkaldt fare derfor. Kan der ikke ske konfiskation, skal der tages særskilt hensyn hertil ved udmåling af en bøde, herunder en eventuel tillægsbøde.

§ 94. Forældelsesfristen for strafansvaret er 5 år for overtrædelser m.v. som omhandlet i § 91 og for overtrædelse af bestemmelser i regler udstedt i medfør af loven.

§ 95. Retten til at udøve virksomhed omfattet af kapitel 3 kan frakendes ved dom for strafbart forhold, hvis den tiltalte

- 1) er dømt for overtrædelse af straffelovens § 196 eller
- 2) gentagne gange eller under i øvrigt skærpende omstændigheder har
 - a) overtrådt bestemmelser i denne lov eller forskrifter udstedt i medfør heraf eller bestemmelser i miljø-

beskyttelsesloven eller forskrifter udstedt i medfør heraf,

- b) undladt at efterkomme forbud eller påbud, som er udstedt med hjemmel i denne lov eller forskrifter udstedt i medfør heraf, eller med hjemmel i miljøbeskyttelsesloven eller forskrifter udstedt i medfør heraf eller
- c) tilsidesat vilkår knyttet til en tilladelse, dispensation eller godkendelse udstedt med hjemmel i denne lov eller forskrifter udstedt i medfør heraf eller med hjemmel i miljøbeskyttelsesloven eller forskrifter udstedt i medfør heraf.

Stk. 2. Stk. 1 finder tilsvarende anvendelse, for så vidt angår retten til at være stifter af, direktør for eller medlem af bestyrelsen i et selskab med begrænset ansvar, et selskab eller en forening, som kræver offentlig godkendelse, eller en fond, der driver husdyrbrug omfattet af kapitel 3.

Stk. 3. I øvrigt gælder reglerne i straffelovens § 79, stk. 3 og 4.

§ 96. Følgende personer og selskaber m.v. skal indberettes til det register, der er oprettet i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 40 b:

- 1) Personer, der er blevet frakendt retten til at drive forurenende husdyrbrug i henhold til denne lovs § 95 eller i henhold til straffelovens § 79.
- 2) Personer, der er dømt efter straffelovens § 196.
- 3) Personer og selskaber m.v., der er straffet efter denne lovs § 91, stk. 2, eller tilsvarende bestemmelser fastsat i bekendtgørelser, der er udstedt med hjemmel i loven, såfremt der er fastsat frihedsstraf eller bøde på 10.000 kr. eller derover, og såfremt der ikke er forløbet mere end 10 år fra den strafbare handling.
- 4) Personer og selskaber m.v., der har gæld på 100.000 kr. eller derover til det offentlige for selvhjælpshandlinger foretaget af tilsynsmyndigheden i medfør af denne lovs § 48 og § 49, såfremt denne gæld er vedgået eller fastslået ved en domstol. Det er endvidere en betingelse, at gælden er forfalden og ikke er omfattet af en overholdt aftale om henstand eller afdragsvis betaling, og at der er fremsendt to rykkere til skyldneren.

Stk. 2. I sager, der afsluttes ved dom, og i sager, der afgøres endeligt ved anklagemyndigheden med bødevedtagelse, foretager anklagemyndigheden indberetning til registeret. I sager om gæld til det offentlige for selvhjælpshandlinger foretager den pågældende tilsynsmyndighed indberetning til registeret.

Stk. 3. Der gives meddelelse til den pågældende person eller det pågældende selskab m.v. om registrering, inden registreringen finder sted.

§ 97. Ransagning i sager om overtrædelse af bestemmelserne i denne lov kan ske i overensstemmelse med retsplejelovens regler om ransagning i sager, som efter loven kan medføre frihedsstraf.

§ 97 a. Ministeren for grøn trepart kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler om, at ministeren i nærmere angivne sager om overtrædelse af regler fastsat i

medfør af § 5 a, der ikke skønnes at medføre højere straf end bøde, i et bødeforelæg kan tilkendegive, at sagen kan afgøres uden retssag, hvis den, der har begået overtrædelsen, erklærer sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til inden en nærmere angiven frist at betale en bøde som angivet i bødeforelægget.

Stk. 2. Retsplejelovens regler om krav til indholdet af et anklageskrift og om, at en sigtet ikke er forpligtet til at udtale sig, finder tilsvarende anvendelse på sådanne bødeforelæg.

Stk. 3. Vedtages bøden, bortfalder videre forfølgning.

Kapitel 9

Ændringer i lov om forpligtende kommunale samarbejder, lov om miljøbeskyttelse, lov om et kvalitetsstyringssystem for den kommunale sagsbehandling på natur- og miljøområdet og lov om planlægning

§§ 98-101. (Udeladt)

Kapitel 10

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 102. Loven træder i kraft den 1. januar 2007.

§ 103. For husdyrbrug, som er etableret inden lovens ikrafttræden, får lovens bestemmelser om tilladelse efter § 10 og godkendelse efter § 11 eller § 12 først virkning fra det tidspunkt, hvor husdyrbruget foretager ændringer eller udvidelser af anlægget, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Første gang der meddeles godkendelse efter § 11 eller § 12 i denne lov, skal godkendelsen omfatte hele anlægget og bedriftens arealer.

Stk. 3. Reglerne i denne lov og regler udstedt i medfør af loven finder endvidere anvendelse på bestående husdyrbrug, som er omfattet af en miljøgodkendelse efter § 33 eller påbud efter § 41, jf. § 41 a og § 41 b, i lov om miljøbeskyttelse fra det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen finder grundlag for at revurdere husdyrbrugets godkendelse, jf. miljøbeskyttelseslovens § 41 a og § 41 b.

§ 104. Etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug kan dog frem til den 1. januar 2009 ske uden tilladelse eller godkendelse efter denne lov, hvis der den 1. januar 2007 forelå de fornødne myndighedsafgørelser til, at etableringen, udvidelsen eller ændringen efter de hidtil gældende regler kunne iværksættes uden at afvente yderligere afgørelser efter lov om planlægning og lov om miljøbeskyttelse eller regler udstedt i medfør af disse love, og disse afgørelser fortsat alle har bevaret deres gyldighed på tidspunktet for etableringen, udvidelsen eller ændringen, jf. dog stk. 2-4.

Stk. 2. Afgørelser om, at anlæg til intensiv husdyravl må antages ikke at kunne få væsentlig virkning på miljøet, jf. planlovens § 6 c, kan dog i højst 2 år efter afgørelsens meddelelse erstatte krav om tilladelse eller godkendelse efter denne lov.

Stk. 3. Uanset bestemmelsen i stk. 1 kan etablering, udvidelse eller ændring af et VVM-pligtigt husdyrbrug ske uden tilladelse eller godkendelse efter denne lov, selv om etableringen, udvidelsen eller ændringen forudsætter, at der

meddeles tilladelse efter planlovens § 35, og denne ikke er meddelt inden den 1. januar 2007, såfremt der den 1. januar 2007 foreligger et endeligt vedtaget regionplantillæg, jf. planlovens § 6 c, stk. 2, og er meddelt tilladelse til et VVM-pligtigt husdyrbrug, jf. planlovens § 6 c, stk. 3, eller miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33.

Stk. 4. Anmeldelse efter § 29 i bekendtgørelse nr. 814 af 13. juli 2006 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., kan dog ske frem til den 1. marts 2007.

§ 105. Ansøgninger i verserende sager om godkendelse af etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug efter § 33 i lov om miljøbeskyttelse og sager om landzonetilladelser efter planlovens § 35, der ikke er færdigbehandlet af kommunalbestyrelsen den 1. januar 2007, skal færdigbehandles efter reglerne i denne lov.

Stk. 2. Ansøgninger og anmeldelser i verserende sager om forhåndsanmeldelse, dispensation eller godkendelse efter §§ 3, 4, 6 og 30 i bekendtgørelse nr. 814 af 13. juli 2006 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., der ikke er færdigbehandlet af kommunalbestyrelsen den 1. januar 2007, skal færdigbehandles efter reglerne i denne lov.

Stk. 3. I sager omfattet af stk. 1 og 2 orienterer kommunalbestyrelsen anmelder og eller ansøger om, at sagerne behandles efter reglerne i denne lov.

§ 106. Anmeldelser og ansøgninger i verserende sager om, hvorvidt et anlæg til intensiv husdyravl må antages at kunne få væsentlig virkning på miljøet efter planlovens § 6 c og tilvejebringelse af regionplantillæg for VVM-pligtige husdyrbrug, jf. planlovens § 6 c, stk. 2, eller meddelelse af tilladelser til VVM-pligtige husdyrbrug, jf. planlovens § 6 c, stk. 3, der ikke er færdigbehandlet af regionplanmyndigheden den 1. januar 2007, skal færdigbehandles efter reglerne i denne lov.

Stk. 2. Regionplanmyndigheden videresender sagerne, jf. stk. 1, til kommunalbestyrelsen, som orienterer ansøger om, at sagerne behandles efter reglerne i denne lov.

§ 107. Hvis der inden den 1. januar 2007 har været gennemført en offentlighedsprocedure efter reglerne i planloven eller miljøbeskyttelsesloven eller regler udstedt i medfør af disse ved behandling af en ansøgning om etablering, udvidelse eller ændring af et husdyrbrug, der må antages at kunne påvirke miljøet væsentligt, eller som skal godkendes efter miljøbeskyttelseslovens § 33, og ansøgningen eller projektet ikke ændres væsentligt efterfølgende, kan kommunalbestyrelsen beslutte, at kravet om inddragelse af offentligheden i medfør af denne lov undlades.

§ 108. Klager over afgørelser om, hvorvidt et anlæg til intensiv husdyravl må antages at kunne få væsentlig virkning på miljøet efter planlovens § 6 c, og afgørelser om landzonetilladelser efter planlovens § 35, der ikke er færdigbehandlet af Naturklagenævnet inden den 1. januar 2007, overføres til Miljøklagenævnet den 1. januar 2007.

Stk. 2. Miljøklagenævnet behandler sagen efter de hidtil gældende regler i planlovens § 6 c og § 35.

Stk. 3. Hvis Miljøklagenævnet træffer afgørelse om, at et anlæg til intensiv husdyravl må antages at kunne få væsent-

lig virkning på miljøet efter planlovens § 6 c, skal sagen sendes til kommunalbestyrelsen, der på baggrund af en ny ansøgning skal behandle sagen efter de nye regler.

Stk. 4. Hvis Miljøklagenævnet træffer afgørelse om, at et anlæg til intensiv husdyravl ikke må antages at kunne få væsentlig virkning på miljøet efter planlovens § 6 c, kan etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget ske frem til den 1. januar 2010 uden tilladelse eller godkendelse efter denne lov, hvis der før den 1. januar 2007 forelå de øvrige fornødne myndighedsafgørelser til, at etableringen, udvidelsen eller ændringen efter de hidtil gældende regler kunne iværksættes uden at afvente yderligere afgørelser efter lov om planlægning og lov om miljøbeskyttelse eller regler udstedt i medfør af disse love og disse afgørelser fortsat alle har bevaret deres gyldighed på tidspunktet for etableringen, udvidelsen eller ændringen.

§ 109. Verserende klagesager over afgørelser om miljøgodkendelser efter miljøbeskyttelseslovens § 33 og klager over påbud og forbud efter miljøbeskyttelseslovens § 41, der den 1. januar 2007 overføres fra Skov- og Naturstyrelsen til Miljøklagenævnet, eller som den 1. januar 2007 ikke er færdigbehandlet i Miljøklagenævnet, færdigbehandles af Miljøklagenævnet efter de hidtil gældende regler i miljøbeskyttelsesloven.

Stk. 2. Klager over afgørelser truffet før den 1. januar 2007, som efter den 1. januar 2007 og inden klagefristens udløb overføres til eller indbringes for Miljøklagenævnet, færdigbehandles ligeledes efter de hidtil gældende regler i miljøbeskyttelsesloven.

Stk. 3. Såfremt Miljøklagenævnet ved behandlingen af en klage omfattet af stk. 1 og 2 beslutter, at sagen skal henvises til kommunalbestyrelsen til fornyet behandling, behandler kommunalbestyrelsen sagen efter reglerne i denne lov.

§ 110. Klager over afgørelser om regionplantillæg for VVM-pligtige husdyrbrug, jf. planlovens § 6 c, stk. 2, eller tilladelser til VVM-pligtige husdyrbrug, jf. planlovens § 6 c, stk. 3, der ved lovens ikrafttræden ikke er færdigbehandlet af Naturklagenævnet, færdigbehandles af Naturklagenævnet.

Stk. 2. Klager over afgørelser truffet før den 1. januar 2007, som efter den 1. januar 2007 og inden klagefristens udløb indbringes for Naturklagenævnet, færdigbehandles af Naturklagenævnet efter de hidtil gældende regler i planloven.

Stk. 3. Såfremt Naturklagenævnet ved behandlingen af en klage omfattet af stk. 1 og 2 beslutter, at sagen skal henvises til kommunalbestyrelsen til fornyet behandling, behandler kommunalbestyrelsen sagen efter reglerne i denne lov.

Stk. 4. Hvis Naturklagenævnet stadfæster en afgørelse om regionplantillæg for VVM-pligtige husdyrbrug, jf. planlovens § 6 c, stk. 2, eller tilladelser til VVM-pligtige husdyrbrug, jf. planlovens § 6 c, stk. 3, efter reglerne i planloven, jf. stk. 3, skal kommunalbestyrelsen færdigbehandle og træffe afgørelse om de dertil knyttede udkast til miljøgodkendelsen efter miljøbeskyttelseslovens § 33 efter de hidtil gældende regler i miljøbeskyttelsesloven.

§ 111. Ministeren for grøn trepart kan i øvrigt fastsætte overgangsregler.

§ 112. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Lov nr. 2192 af 29. december 2020 (Implementering af VVM-direktivet)³⁾ indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelse:

§ 3

Loven træder i kraft den 1. januar 2021.

Lov nr. 126 af 30. januar 2021 (Ændring af handlepligten for den ansvarlige for en miljøskade, indførelse af godtgørelsesordning samt ændring af definitionen af arter og naturtyper)⁴⁾ indeholder følgende ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser:

§ 15

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. februar 2021.

Stk. 2. Loven finder ikke anvendelse på miljøskader eller overhængende fare for en miljøskade, der er forvoldt ved en emission eller begivenhed, der finder sted før lovens ikrafttræden. For sådanne miljøskader eller overhængende fare herfor finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Lov nr. 415 af 5. april 2022 (Betingelser for tilladelse til tildeling af over 170 kg kvælstof fra organisk gødning pr. hektar, administrative bødeforelæg m.v.)⁵⁾ indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelse:

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2022.

Lov nr. 1590 af 28. december 2022 om administration af den fælles landbrugspolitik m.v.⁶⁾ indeholder følgende ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser:

§ 30. Loven træder i kraft den 1. januar 2023, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 31, nr. 2, § 32, nr. 2, 3 og 5, § 33, nr. 2, § 35, nr. 2, § 36, nr. 2, 4 og 6, og § 37, nr. 2-4, træder i kraft den 1. juli 2023.

Stk. 3. (Udelades)

Lov nr. 419 af 25. april 2023 (Reduktion af drivhusgasudledninger fra erhvervsmæssige dyrehold)⁷⁾ indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelse:

§ 2

Loven træder i kraft den 1. maj 2023.

Lov nr. 407 af 25. april 2023 om administration af den fælles landbrugspolitik m.v.⁸⁾ indeholder følgende ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser:

§ 30. Loven træder i kraft den 30. juni 2023.

Stk. Lov nr. 1590 af 28. december 2022 om administration af den fælles landbrugspolitik m.v. ophæves.

Stk. 3. (Udelades)

Stk. 4. (Udelades)

Stk. 5. Regler, der er fastsat i medfør af følgende lovbestemmelser, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af nye regler:

- 1) (Udelades)
- 2) (Udelades)
- 3) (Udelades)
- 4) § 17, stk. 3, og § 48 i lov nr. 338 af 2. april 2019 om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstofreducerende tiltag som ændret ved § 1 i lov nr. 1569 af 27. december 2019 og § 36 i lov nr. 1590 af 28. december 2022.
- 5) § 69, stk. 1, 2 og 4, og §§ 69 a og 69 b i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019, som ændret ved § 2 i lov nr. 2192 af 29. december 2020, § 6 i lov nr. 126 af 30. januar 2021, lov nr. 415 af 5. april 2022 og § 37 i lov nr. 1590 af 28. december 2022.

Lov nr. 176 af 27. februar 2024 (Bemyndigelse til at fastsætte regler om teknologier til husdyrproduktion og samlet godkendelse eller tilladelse af husdyrbrug)⁹⁾ indeholder følgende ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser:

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. april 2024.

Stk. 2. Klagesager over afgørelser, der er truffet før den 1. april 2024, behandles efter de hidtil gældende regler. Hjemvises afgørelsen i klagesagen til fornyet behandling i første instans, skal den hjemviste sag behandles efter de hidtil gældende regler.

Lov nr. 322 af 2. april 2024 (Præcisering af kredsen af personer, der kan anmode myndighederne om at træffe foranstaltninger m.v. efter miljøskadereglerne og klage over afgørelser herom)¹⁰⁾ indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelse:

§ 14

Loven træder i kraft den 1. juli 2024.

Lov nr. 560 af 27. maj 2025 (Implementering af aftale inden for rammerne af FN's havretskonvention om bevarelse og bæredygtig udnyttelse af havets biologiske mangfoldighed i områder uden for national jurisdiktion (BBNJ-aftalen))¹¹⁾ indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelse:

§ 21

Loven træder i kraft den 1. juli 2025.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, den 21. august 2025

LARS GREGERSEN

/ Dorthé Nielsen

-
- 2) Ved kongelig resolution af 29. august 2024 blev Ministeriet for Grøn Trepert oprettet, således at der til dette ministerium blev overført følgende sagsområder:
- 1) fra Miljøministeriet: sager vedrørende beskyttede områder, fredede områder, strandbeskyttelseslinje, sager vedrørende skove, sager vedrørende implementering af vandrammedirektivet samt sager vedrørende miljøregulering af husdyrbrug, sager vedrørende arealforvaltning bortset fra sager vedrørende naturnationalparker, nationalparker og friluftsliv, samt sager vedrørende vandmiljø bortset fra akvakultur, miljøfarlige stoffer og spildevandslovgivningen,
- 2) fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri: ressortansvaret for sager vedrørende udmøntning og administration af midler fra EU's fælles landbrugspolitik, jordudtagningsindsatser, kvælstofindsatsen, jordbrugskontrol, økologi, klimaanalyse på landbrugsområdet, udvikling af grønne teknologier og bioøkonomi samt Landbrugsstyrelsen bortset fra følgende områder: sager vedrørende deltagelse i landbrugs- og fiskerisamarbejdet i EU og internationalt, sager vedrørende hegnsloven, sager vedrørende mark- og vejfredsloven, sager vedrørende promille- og produktionsafgiftsfondene, sager vedrørende Plantefonden, sager vedrørende Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP) samt sager vedrørende planter og biosikkerhed, jf. § 2 i bekendtgørelse nr. 1005 af 29. august 2024 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene.
- 3) Lovændringen vedrører ophævelse af § 2, stk. 3, 2. pkt., § 54 j, stk. 3, og § 55, stk. 2-5, og indsættelse af § 3, stk. 1, nr. 7, og ændring af § 54 j, stk. 2, 1. pkt., § 56, stk. 1, § 56 a, stk. 1, 1. pkt., og stk. 3 og 4.
- 4) Lovændringen vedrører ændring af § 54 b, stk. 1, og ophævelse af § 54 d og § 54 f, stk. 2 og 3, hvorefter stk. 4 bliver stk. 2.
- 5) Lovændringen vedrører ændring af § 2, stk. 2, § 5 a, stk. 1, og § 5 c, 1. pkt., og indsættelse af § 5 a, stk. 2, og § 5 c, 2. pkt., § 72, stk. 1, 2. pkt., § 73, og § 97 a, og ophævelse af § 45 a.
- 6) Lovændringen vedrører ændring af § 69, stk. 1, 2 og 4, og § 69 a, og indsættelse af § 69 b.
- 7) Lovændringen vedrører indsættelse af § 35.
- 8) Lovændringen vedrører ændring af § 69, stk. 1, 2 og 4, § 69 a og § 69 b.
- 9) Lovændringen vedrører ændring af § 16 c og indsættelse af § 34 b og § 72, stk. 1, 3. pkt.
- 10) Lovændringen vedrører ændring af § 54 i, stk. 1, og indsættelse af § 84, stk. 3, hvorefter stk. 3 og 4 bliver stk. 4 og 5.
- 11) Lovændringen vedrører ændring af § 4 a.